

Polisi Amddiffyn Plant (Enghreifftiol) ar gyfer Ysgol Gymraeg Brynsierfel

Cyflwyniad

Mae *Ysgol Gymraeg Brynsierfel* yn cydnabod yn llawn y cyfraniad y mae'n ei wneud i amddiffyn plant.

Mae tair prif elfen i'n polisi:

- atal drwy'r addysgu a'r cymorth bugeiliol a gynigir i ddisgyblion, a'r defnydd o wasanaethau ataliol, fel y Tîm o Amgylch y Teulu mewn ysgolion
- gweithdrefnau ar gyfer adnabod ac adrodd am achosion, neu achosion tybiedig, o gam-drin neu niwed. O ganlyniad i'n cyswllt dyddiol gyda phlant, mae staff yr ysgol mewn sefyllfa dda i sylwi ar yr arwyddion allanol o gam-drin,
- cymorth i ddisgyblion sydd mewn angen neu a allai fod wedi cael eu cam-drin.

Mae ein polisi yn berthnasol i **holl** staff, llywodraethwyr a gwirfoddolwyr sy'n gweithio yn yr ysgol. Gall cynorthwywyr cymorth dysgu, goruchwylwyr canol dydd, gofalwyr, ysgrifenyddion yn ogystal ag athrawon fod y pwynt datgelu cyntaf i blentyn.

Bydd ein hysgol yn adolygu'r polisi yn flynyddol ac mae wedi ymrwymo i ddilyn unrhyw ganllawiau newydd a dderbynnir gan Gyngor Sir Caerfyrddin neu Lywodraeth Cymru.

Yr Uwch Berson(au) Dynodedig ar gyfer amddiffyn plant yn yr ysgol hon yw: **Mrs Jayne Davies (pennaeth) a Mrs Sara Saunders**

Atal

Rydym yn cydnabod bod hunan-barch uchel, hyder, ffrindiau cefnogol a llinellau cyfathrebu da gydag oedolyn dibynadwy yn helpu i ddiogelu disgyblion.

Felly, bydd yr ysgol yn:

- Sefydlu a chynnal ethos lle mae plant yn teimlo'n ddiogel ac yn cael eu hannog i siarad, ac y gwrandewir arnynt

- Sicrhau bod plant yn gwybod bod oedolion yn y lleoliad addysg y gallant fynd atynt os ydynt yn poeni neu mewn trafferth
- Cynnwys gweithgareddau a chyfleoedd ar gyfer addysg cydberthynas a rhywioldeb yn y cwricwlwm, sy'n meithrin y sgiliau sydd eu hangen ar blant i gadw'n ddiogel rhag camdriniaeth ac i wybod at bwy i droi am help
- Cynnwys deunydd a fydd yn helpu plant i ddatblygu agweddau realistig tuag at gyfrifoldebau bywyd fel oedolyn yn y cwricwlwm, yn enwedig o ran gofal plant a sgiliau magu plant
- Meithrin perthynas ag asiantaethau eraill a sicrhau atgyfeiriadau cynnar a phriodol am gymorth ac ymyrraeth cyn i risgiau ddwysáu
- Mabwysiadu agwedd ysgol gyfan (lleoliad) at lesiant a fydd yn ymgorffori mesurau diogelu ac ataliol i gefnogi plant a theuluoedd

Gweithdrefnau

Dylid dilyn y rhain os bydd achos datgeliad/pryder amddiffyn plant

Byddwn yn dilyn Gweithdrefnau Diogelu Cymru sydd wedi'u cymeradwyo gan y Bwrdd Lleol Diogelu Plant. Bydd yr ysgol yn:

- Sicrhau bod ganddi Uwch Berson Dynodedig ar gyfer amddiffyn plant sydd wedi cael yr hyfforddiant priodol. **Y person hwn/y bobl hyn yw: Mrs Jayne Davies (Pennaeth) a Mrs Sara Saunders**
- Cydnabod rôl yr Uwch Berson Dynodedig a threfnu cefnogaeth a hyfforddiant

Sicrhau bod pob aelod o staff a phob llywodraethwr yn gwybod:

- - enw'r Uwch Berson Dynodedig a'i rôl, pwynt cyswllt yr awdurdod lleol a'r llywodraethwr penodedig ar gyfer diogelu
- - bod ganddynt gyfrifoldeb unigol dros roi gwybod i'r gwasanaethau cymdeithasol, neu i'r heddlu am blant sydd mewn perygl a phryderon amddiffyn, o fewn y ffiniau amser y cytunwyd arnynt gyda'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol ar sut i ddelio â'r pryderon hynny pan nad yw'r Uwch Berson Dynodedig ar gael
- Sicrhau bod pob aelod o staff yn ymwybodol o'r angen i fod yn effro i arwyddion o gamdriniaeth ac esgeulustod, ac yn gwybod sut i ymateb i ddysgwyr a all ddatgelu camdriniaeth neu esgeulustod
- Sicrhau bod aelodau o staff sydd wedi cofrestru â CGA yn ymwybodol o'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol ar gyfer cofrestryddion gyda Chyngor y Gweithlu Addysg (gweler www.cga.cymru/site/index.php/cy/cymhwyster-i-ymarfer/cod-ymddygiad-ac-ymarfer-proffesiynol-pdf.html) a'r disgwyliad o fewn y Cod bod yr unigolyn cofrestredig yn rhoi sylw i ddiogelwch a llesiant dysgwyr yn eu gofal a chynnwys cysylltiedig
- Sicrhau bod gan rieni/gofalwyr ddealltwriaeth o'r cyfrifoldeb sydd wedi'i roi ar

yr ysgol a staff ar gyfer diogelu ac amddiffyn plant drwy nodi eu disgwyliau yn llawlyfr yr ysgol

Darparu hyfforddiant i'r holl staff fel eu bod:

- yn deall eu cyfrifoldeb personol
- yn ymwybodol o'r gweithdrefnau lleol y cytunwyd arnynt a'u dyletswydd i ymateb
- yn ymwybodol o'r angen i fod yn wiliadwrs wrth gydnabod achosion o gam-drin ac esgeuluso
- gwybod sut i gefnogi plentyn sy'n datgelu camdriniaeth neu esgeulustod
- deall y rôl y gallai ymddygiadau ar-lein ei chael ym mhob un o'r uchod

- **Hysbysu tîm gwasanaethau cymdeithasol yr awdurdod lleol:**

- os oes dysgwr ar y gofrestr amddiffyn plant wedi'i wahardd, naill ai am gyfnod penodol neu'n barhaol
- os yw dysgwr sydd ar y gofrestr amddiffyn plant yn absennol heb esboniad am fwy na dau ddiwrnod ysgol (neu un diwrnod yn dilyn penwythnos)
- gweithio i ddatblygu cysylltiadau effeithiol gydag asiantaethau perthnasol a chydweithio yn ôl y galw â'u hymholiadau ynghylch materion amddiffyn plant, gan gynnwys mynychu adolygiad cychwynnol yn ogystal â chynadleddau amddiffyn plant a grwpiau craidd a chyflwyno adroddiadau ysgrifenedig i'r cynadleddau
- cadw cofnodion ysgrifenedig o bryderon am blant (gan nodi'r dyddiad, y digwyddiad a'r camau a gymerwyd), hyd yn oed lle nad oes angen cyfeirio'r mater at yr awdurdod lleol yn syth
- sicrhau bod yr holl gofnodion yn cael eu cadw'n ddiogel ac mewn lleoliadau dan glo
- cadw at y gweithdrefnau a nodir gan Lywodraeth Cymru yn *Disgyblu a gweithdrefnau diswyddo i staff ysgol: Canllawiau diwygiedig i gyrff llywodraethol* (gweler lyw.cymru/gweithdrefnau-disgyblu-diswyddo-staff-ysgol)
- sicrhau bod gweithdrefnau recriwtio a dethol yn cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru *Cadw dysgwyr yn ddiogel*
- penodi llywodraethwr ar gyfer diogelu a fydd yn goruchwyllo polisi ac arfer amddiffyn plant yr ysgol/coleg.

Cefnogi'r rhai sydd mewn perygl.

Rydym yn cydnabod y gall plant/pobl ifanc sydd mewn perygl, yn dioddef camdriniaeth neu'n profi trais gael eu heffeithio'n fawr gan hynny.

Efallai mai'r ysgol yw'r unig leoliad sefydlog, diogel a dibynadwy sydd ym mywydau plant sydd mewn perygl. Serch hynny, pan fyddant yn yr ysgol gall eu hymddygiad fod yn heriol ac yn herfeiddiol neu efallai eu bod yn fewnblyg.

Bydd yr ysgol yn ymdrechu i gefnogi'r dysgwr drwy:

- gynnwys cwricwlwm sydd yn annog hunan-barch a hunan-gymhelliant
- ethos yr ysgol/coleg sydd yn:
 - hyrwyddo amgylchedd cadarnhaol, cefnogol a diogel
 - rhoi ymdeimlad o werth i ddysgwyr (gweler adran 2 ar Atal)
- polisi ymddygiad yr ysgol/coleg/lleoliad addysg, sydd wedi'i anelu at gefnogi disgyblion agored i niwed yn yr ysgol/coleg. Bydd yr holl staff yn cytuno ar ddull cyson sy'n canolbwyntio ar ganlyniad ymddygiadol y plentyn ond nad yw'n niweidio ymdeimlad yr unigolyn o hunanwerth. Bydd yr ysgol/coleg/lleoliad addysg yn ymdrechu i sicrhau bod y dysgwr yn gwybod bod elfennau o ymddygiad yn annerbyniol ond ei fod yn cael ei werthfawrogi ac nad yw ar fai am unrhyw gam-drin sydd wedi digwydd
- cysylltu ag asiantaethau eraill sy'n cefnogi'r dysgwr fel swyddogion yr awdurdod lleol – er enghraifft, y gwasanaeth seicoleg addysg, gwasanaethau cymorth ymddygiad neu'r Gwasanaeth Lles Addysg – gwasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc, a gwasanaethau eiriolaeth
- cadw cofnodion a hysbysu'r awdurdod lleol cyn gynted ag y bydd achos o bryder yn ailymddangos.
- Mae angen i awdurdodau lleol, cyrff llywodraethu a pherchenogion hefyd allu dangos eu bod wedi ystyried a oes gan blant, gan gynnwys plant unigol, yn eu hardal unrhyw anghenion diogelu penodol yn ychwanegol at y rhai a nodir gan ganllawiau. Os felly, rhaid iddynt fod â pholisïau a gweithdrefnau ar waith i ddiwallu'r anghenion hynny

Pan fydd dysgwr ar y gofrestr amddiffyn plant yn gadael, byddwn yn trosglwyddo gwybodaeth i'r darparwr newydd ar unwaith ac yn hysbysu'r gwasanaethau cymdeithasol.

Anfonir pob atgyfeiriad amddiffyn plant i'r;

Tîm Atgyfeirio Canolog-

☎ 01554 742322

💻 CRTChildren@carmarthenshire.gov.uk

Y Tu Allan i Oriau- ☎ 0300 333 2222.

Yn ogystal bydd y canlynol yn gallu rhoi cyngor pan fydd y sefyllfaoedd hyn yn codi -

Caryl Davies, Swyddog Diogelu Ysgolion

☎ 01554 742369

💻 Carylmdavies@carmarthenshire.gov.uk

Rebecca Copp Swyddog Dynodedig yr Awdurdod Lleol

☎ 01267 246595

💻 Rcopp@carmarthenshire.gov.uk

Gwrth-fwlio.

Cofnodir ein polisi ar wrth-fwlio mewn [dogfen ar wahân/polisi ymddygiad yr ysgol] ac fe'i hadolygir yn flynyddol gan y corff llywodraethu.

Ymyrraeth Gorfforol

Cofnodir ein polisi ar ymyrraeth gorfforol mewn [dogfen ar wahân] ac fe'i hadolygir yn flynyddol gan y corff llywodraethu, yn unol â Chanllawiau'r Llywodraeth *Ymyrraeth ddiogel ac effeithiol – defnyddio grym rhesymol a chwilio am arfau.*

Plant ag anghenion dysgu ychwanegol.

Rydym yn cydnabod, yn ôl ystadegau, mai plant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sydd fwyaf mewn perygl o gamdriniaeth. Mae angen i staff sydd yn gweithio gyda phlant ag anghenion dysgu ychwanegol, fel anabledau dwys a niferus, nam ar y synhwyrâu neu broblem emosiynol ac ymddygiadol, fod yn arbennig o sensitif i arwyddion o gamdriniaeth.

	Enw	Llofnod	Dyddiad
Cadeirydd y Llywodraethwyr	Mrs Denise Bennett		
Pennaeth	Mrs Jayne Davies		

Dyddiad Adolygu	Ebrill 2022
-----------------	-------------

Gweler canllawiau atodol i gyd-fynd â'r Polisi Amddiffyn Plant hwn:

Canllawiau i ategu'r Polisi Amddiffyn Plant.

Delio â datgeliad a wneir gan blentyn

Gwrandewch.

- Gwrandewch yn ofalus ar yr hyn sy'n cael ei ddweud, heb arddangos sioc nac anghrediniaeth.
- Derbyniwch yr hyn a ddywedir. Efallai y bydd y plentyn sy'n gwneud y datgeliad yn hysbys i chi fel rhywun nad yw bob amser yn dweud y gwir. Fodd bynnag, peidiwch â gadael i'ch gwybodaeth flaenorol am y person hwn ganiatáu ichi ragfarnu neu annylsu ei honiad.
- Peidiwch â cheisio ymchwilio i'r honiad. Eich dyletswydd chi fydd gwrandeo ar yr hyn sy'n cael ei ddweud a throsglwyddo'r wybodaeth honno.

Cysurwch.

Rhowch ddigon o gysur i'r plentyn. Byddwch yn onest bob amser a pheidiwch â gwneud addewidion na allwch eu cadw, er enghraifft: "Fe arhosa' i gyda thi", neu, "Bydd popeth yn iawn nawr".

- Lledfwch unrhyw euogrwydd, os yw'r disgybl yn cyfeirio ato. Er enghraifft, gallech ddweud: "Nid ti sydd ar fai. Nid dy fai di yw hyn".
- Peidiwch ag addo cyfrinachedd. Bydd dyletswydd arnoch i drosglwyddo'r wybodaeth ac mae angen i'r plentyn wybod hyn.

Ymatebwch

- Gallwch ofyn cwestiynau ac efallai y bydd angen i chi wneud hynny mewn rhai achosion. Fodd bynnag, nid cyfle yw hwn i holi'r plentyn a gofyn cwestiynau manwl am gyfnod hir. Dim ond pwyntiau amlwg yr honiad y mae'r plentyn yn ei wneud sydd angen i chi eu gwybod. Rhaid i unrhyw gwestiynau fod yn agored ac nid yn rhai arweiniol ee DED
- D-Dwed wrtha' i, E-eglura, D-disgrifia.
- Peidiwch â beirniadu'r cyflawnwr honedig oherwydd gall fod gan y disgybl ymlyniad emosiynol cadarnhaol â'r person hwn o hyd.
- Peidiwch â gofyn i'r disgybl ailadrodd ei honiad wrth aelod arall o'r staff. Os gofynnir iddo ei ailadrodd, efallai y bydd yn teimlo nad yw'n cael ei gredu a/neu gall ei atgof o'r hyn a ddigwyddodd newid.

Cofnodwch

- Cymerwch nodiadau cyn gynted ag y bydd yn ymarferol gwneud hynny. Cofnodwch yr union eiriau a ddefnyddiwyd gan y plentyn – peidiwch â'u hail-gyfieithu i'r ffordd y bydd oedolion yn siarad neu geisio gwneud synnwyr o strwythur yr hyn a ddywedwyd. Peidiwch â chael eich tramgwyddo gan unrhyw iaith neu eiriau tramgwyddus a ddefnyddir i ddisgrifio'r cam-drin.

- Nodwch amser a dyddiad ar eich nodiadau a pheidiwch â'u dinistrio rhag ofn y bydd llys yn gofyn amdanynt.
- Lle bo hynny'n bosibl, nodwch leoliad unrhyw gleisio neu anaf ond peidiwch â gofyn i'r plentyn dynnu unrhyw ddillad at y diben hwn.
- Cofnodwch ddatganiadau a phethau gweladwy, yn hytrach na'ch 'dehongliadau' neu dybiaethau.

Camau Terfynol

- Ar ôl i chi ddilyn y canllawiau uchod, trosglwyddwch y wybodaeth **ar unwaith** i'r Uwch Berson Dynodedig neu'r unigolyn â chyfrifoldeb am Amddiffyn Plant. Wedyn bydd ganddo sawl opsiwn posibl, gan gynnwys cysylltu â'r Adran Gwasanaethau Plant i ofyn am eu cyngor ynghylch beth ddylai ddigwydd nesaf.

Cyfrinachedd

O ran amddiffyn plant, nid yw dyletswydd cyfrinachedd yn absoliwt a gellir ei thorri lle mae hyn er budd pennaf y plentyn ac er budd y cyhoedd yn ehangach. Os yw gweithwyr proffesiynol yn barnu bod angen datgelu er mwyn amddiffyn y plentyn neu blant eraill rhag risg o niwed difrifol, gellir torri cyfrinachedd. Dylai staff gyfeirio at ganllawiau'r Awdurdod Lleol "Canllawiau i Ysgolion: Caniatâd ar gyfer atgyfeiriadau i'r Tîm o Amgylch y Teulu/y Gwasanaethau Plant".

Lle bydd y rhai sydd mewn lleoliadau addysg yn barnu bod angen rhannu gwybodaeth gyfrinachol â gwasanaethau cymdeithasol plant neu'r heddlu:

- dylent geisio cefnogi'r plentyn
- gallant drafod yr achos yn ddienw i ddechrau gyda chydweithwyr perthnasol eraill, fel y Person Diogelu Dynodedig neu gydweithiwr arall sydd â chymhwysedd addas ym maes diogelu neu gyda'r adran gwasanaethau cymdeithasol plant.
- dylid dweud wrth y plentyn am angen y gweithiwr proffesiynol i rannu gwybodaeth gyfrinachol oni bai y byddai gwneud hynny'n gosod y plentyn mewn perygl pellach
- dylid dogfennu'n briodol unrhyw benderfyniad i rannu gwybodaeth ai peidio.

Mae angen i benderfyniadau yn y maes hwn gael eu gwneud gan, neu gyda chynghor, pobl sydd â chymhwysedd diogelu addas, fel y gweithwyr proffesiynol dynodedig a enwir.

Rheoli honiadau yn erbyn oedolion sy'n gweithio gyda phlant

Os bydd honiad amddiffyn plant yn cael ei wneud yn erbyn aelod o'r staff, rhaid i'r person sy'n derbyn yr honiad hwnnw drosglwyddo manylion y pryder i'r Pennaeth, a hynny ar unwaith, neu, yn ei absenoldeb, aelod o'r staff sydd â chyfrifoldebau Pennaeth. Yna bydd y Pennaeth wedyn yn cysylltu â Chadeirydd y Llywodraethwyr a'r Tîm Atgyfeirio Canolog i drafod y camau nesaf, yn unol â threfniadau lleol. Ni ddylai staff siarad â'r unigolyn y mae'r honiad wedi'i wneud yn ei erbyn na rhannu gwybodaeth gydag unrhyw berson arall.

Os gwneir honiad amddiffyn plant posib yn erbyn y Pennaeth, rhaid i'r aelod staff sy'n derbyn yr honiad hwnnw gysylltu â Chadeirydd y Llywodraethwyr. Yna bydd Chadeirydd y Llywodraethwyr

yn cysylltu â'r Tîm Atgyfeirio Canolog i drafod y camau nesaf yn unol â threfniadau lleol. Os nad yw Cadeirydd y Llywodraethwyr ar gael, gall yr aelod staff ofyn am gyngor gan y Tîm Atgyfeirio Canolog.

Camddefnyddio sefyllfa o ymddiriedaeth

Mae canllawiau Llywodraeth Cymru ("Cadw Dysgwyr yn Ddiogel" 2020) yn nodi bod angen i bob aelod o'r staff Addysg wybod bod ymddygiad amhriodol gyda, neu tuag at blant, yn annerbyniol. Dan Ddeddf Troseddau Rhyw, 2003, mae'n drosedd i berson dros 18 oed (athro/athrawes, gweithiwr/gweithwraig ieuenctid er enghraifft) gael perthynas rywiol â phlentyn dan 18 oed lle mae'r person hwnnw mewn sefyllfa o ymddiriedaeth o ran y plentyn hwnnw, hyd yn oed os yw'r berthynas yn gydsyniol. Mae hyn yn berthnasol pan yw'r plentyn mewn addysg amser llawn a bod y person yn gweithio yn yr un sefydliad â'r plentyn, hyd yn oed os nad yw'n dysgu'r plentyn.

Cefnogi'r disgybl sydd mewn perygl

Mae cam-drin plant yn ddinistriol i'r plentyn a gall hefyd arwain at drallod a phryder i'r staff sy'n ymwneud â'r mater. Rydym yn cydnabod y gallai hyn gael effaith fawr ar blant sydd mewn perygl, yn dioddef camdriniaeth neu'n dyst i drais. Efallai mai'r ysgol hon yw'r unig elfen sefydlog, ddiogel a dibynadwy ym mywydau plant sydd mewn perygl. Serch hynny, pan fyddant yn yr ysgol gall eu hymddygiad fod yn heriol ac yn herfeiddiol neu mae'n bosib y bydd yn fewnblyg. Bydd yr ysgol yn ymdrechu i gefnogi'r disgybl trwy:

- Gynnwys cwricwlwm sydd yn annog hunan-barch a hunan-gymhelliant
 - ethos yr ysgol/coleg sydd:
 - yn hyrwyddo amgylchedd cadarnhaol, cefnogol a diogel
 - yn rhoi i ddysgwyr yr ymdeimlad o gael eu gwerthfawrogi (gweler adran 2 ar Atal)
 - Polisi ymddygiad lleoliad yr ysgol, sydd â'r nod o gefnogi disgyblion sy'n agored i niwed yn yr ysgol. Bydd yr holl staff yn cytuno ar ddull cyson sy'n canolbwyntio ar ganlyniad ymddygiadol y plentyn ond nad yw'n niweidio ymdeimlad yr unigolyn o hunanwerth. Bydd yr ysgol yn ceisio sicrhau bod y dysgwr yn gwybod bod rhai mathau o ymddygiad yn annerbyniol ond ei fod yn cael ei werthfawrogi ac na fydd yn cael y bai am unrhyw gamdriniaeth sydd wedi digwydd.
 - Cysylltu ag asiantaethau eraill sy'n cefnogi'r dysgwr fel swyddogion yr awdurdod lleol – er enghraifft y gwasanaeth seicoleg addysg, gwasanaethau cymorth ymddygiad neu'r Tîm Diogelu a Phresenoldeb Ysgolion – gwasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc, a gwasanaethau eiriolaeth
- cadw cofnodion a hysbysu'r awdurdod lleol cyn gynted ag y bydd pryder yn digwydd eto.

- Cymryd pob amheuaeth a datgeliad o ddifrif
- Enwebu unigolyn cyswllt a fydd yn hysbysu'r holl bartïon ac yn bwynt cyswllt canolog. Pan fydd aelod o'r staff yn destun honiad a wneir gan ddisgybl, caiff unigolion cyswllt ar wahân eu henwebu i osgoi unrhyw wrthdaro buddiannau.
- Ymateb yn sympathetig i unrhyw gais gan ddisgyblion neu staff am amser i ffwrdd i ddelio â thrallod neu bryder.

- Cynnal cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth yn ôl 'yr angen i wybod yn unig' gydag unigolion ac asiantaethau perthnasol.
- Storio cofnodion yn ddiogel.
- Cynnig manylion llinellau cymorth, cwnsela neu lwybrau cymorth allanol eraill

cydweithredu'n llawn ag asiantaethau statudol perthnasol, gan gynnwys gweithio gyda'r Heddlu a'r gwasanaethau plant yn unol â phrotocol *Operation Encompass* ac *Operation Endeavour* (gweler isod).

Pan fydd dysgwr ar y gofrestr amddiffyn plant yn gadael, byddwn yn trosglwyddo gwybodaeth i'r darparwr newydd ar unwaith ac yn hysbysu'r gwasanaethau cymdeithasol.

OPERATION ENCOMPASS

Mae'r ysgol yn cymryd rhan yn *Operation Encompass* ac *Operation Endeavour*.

Crëwyd *Operation Encompass* i gefnogi plant sy'n profi cam-drin domestig trwy rannu gwybodaeth yn amserol rhwng yr heddlu ac ysgolion. Pwrpas *Operation Encompass* yw galluogi rhoi cefnogaeth i blant sy'n dioddef cam-drin domestig. Trwy *Operation Encompass* gall ysgolion helpu plant i ddeall beth sy'n digwydd gartref a'r ffyrdd gorau i amddiffyn eu hunain yn gorfforol ac yn emosiynol. Mae'r wybodaeth y mae ysgol yn ei derbyn hefyd yn eu galluogi i baratoi ar gyfer y plentyn yn yr ysgol a sicrhau bod ganddo/ganddi'r gefnogaeth angenrheidiol.

Pwrpas *Operation Endeavour* yw diogelu a chefnogi'r plant a'r bobl ifanc hynny yr adroddwyd eu bod ar goll o'u cartref. Credir bod tua 25% o blant a phobl ifanc sy'n mynd ar goll mewn perygl o niwed difrifol. Mae pryderon penodol ynghylch y cysylltiadau rhwng plant yn rhedeg i ffwrdd a risgiau cam-fanteisio rhywiol. Nod *Operation Endeavour* yw sicrhau bod Person Diogelu Dynodedig (DSP) wedi'i nodi yn yr ysgolion a'i fod e/hi wedi'i hyfforddi'n briodol. Dylid ei wneud/gwneud yn ymwybodol o'r digwyddiadau ar y cyfle cyntaf er mwyn darparu cefnogaeth amserol wedi'i theilwra i blant a phobl ifanc ar ddechrau ac yn ystod y diwrnod Ysgol.

Gwrth-fwlio

Mae ein polisi ar wrth-fwlio wedi'i nodi yn [dogfen ar wahân -

polisi ymddygiad yr ysgol] a chaiff ei adolygu'n flynyddol gan y corff llywodraethu.

Defnyddio ymyrraeth gorfforol

Mae ein polisi ar ymyrraeth gorfforol wedi'i nodi yn (*dogfen ar wahân*) a chaiff

ei adolygu'n flynyddol gan y corff llywodraethu ac mae'n gyson â

Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar ymyrraeth Ddiogel ac effeithiol – defnyddio grym

rhesymol a chwilio am arfau - <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-03/ymyriad-diogel-ac-effeithiol-defnyddio-grym-rhesymol-a-chwilio-am-arfau.pdf>

Plant ag anghenion dysgu ychwanegol

Cydnabyddwn, yn ystadegol, mai plant ag anghenion dysgu ychwanegol sydd fwyaf mewn perygl o gael eu cam-drin. Mae angen i aelodau staff sy'n gweithio gyda phlant ag angen

dysgu ychwanegol, e.e. problem anabledd dwys a lluosog, nam synhwyradd neu emosiynol ac ymddygiadol fod yn arbennig o sensitif i arwyddion cam-drin.

Adolygiad

Caiff y polisi hwn ei adolygu a'i gadarnhau'n flynyddol mewn cyfarfod corff llywodraethu llawn, o leiaf unwaith y flwyddyn a'i gofnodi yn y cofnodion. Wrth baratoi ar gyfer yr adolygiad hwn, efallai y bydd yr Uwch Berson Dynodedig ar gyfer Amddiffyn Plant am gyflwyno gwybodaeth i'r Corff Llywodraethu am y canlynol: -

- newidiadau i weithdrefnau Amddiffyn Plant;
- hyfforddiant a gynhaliwyd gan yr holl staff a'r llywodraethwyr yn ystod y 12 mis blaenorol;
- nifer y digwyddiadau o natur Amddiffyn Plant a gododd yn yr ysgol o fewn y 12 mis blaenorol (heb fanylion nac enwau);
- ble a sut mae Amddiffyn a Diogelu Plant yn ymddangos yn y cwricwlwm;
- gwersi a ddysgwyd o achosion.